

Наша газета

29.06.2009. * НОМЕР ÷ ВРОЖ (73) 6 * РІК ÷ ГОДИНА VIII * ISSN 1333-686X

ДВА КОЛЬОРИ

Слова Д. Павличка
Музика О. Білаша

Moderato con dolore

ПРОЩАЛЬНЕ ПРИЙНЯТТЯ Й.В. МАРКІЯНА ЛУБКІВСЬКОГО # В ОСІЄКУ ЗАСНОВАНЕ УКРАЇНСЬКЕ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНЕ ТОВАРИСТВО # ЗВІТНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ # IX «ЧЕРВОНА КАЛИНА» В ДЕВ'ЯТИНИ # VI. FESTIVAL UKRAJINSKE KULTURE «KALINA» U VRBASU # II ЦЕНТРАЛЬНА МАНИФЕСТАЦІЯ УКРАЇНЦІВ У РЕСПУБЛІЦІ ХОРВАТІЯ # PETROVAČKO ZVONO 2009. # PLODNIH PET GODINA KD-A „RUŠNJAK“ IZ MATULJA # II ХУДОЖНЯ КОЛОНІЯ КПТ-ВА РУСИНІВ І УКРАЇНЦІВ ОСІЄКУ # ZNANSTVENI SKUP I SJEDNICA PREDSJEDNIŠTVA SFULO # HRVATSKU TAKNUTI SRCEM # УКРАЇНЕЦЬ – ВІН І В АФРИЦІ УКРАЇНЕЦЬ # SVIJETLI TRGOVI VELIKANA: STEPAN TIMOŠENKO # ПОЕЗІЯ КОЛЬОРІВ З ЖІНОЧОЇ ДУШІ

ПРОЩАЛЬНЕ ПРИЙНЯТТЯ Й.В. МАРКІЯНА ЛУБКІВСЬКОГО

Й.В. Маркіян Лубківський і віце-презид. Футбольної фед. України Сергій Стороженко

Владимир Провчі подає послу Маркіяну Лубківському подарунки на згадку

Алекса Павлешин подає подарунки на згадку Й.В. М.Лубківському і його жінці Оксані Володимірівні

Після прощальної зустрічі з Президентом РХ Степаном Месичем, котра відбулася кінцем квітня ц.р. (хоч офіційний Указ про звільнення М.Лубківського з посад Надзвичайного і Повноважного Посла України в РХ та Надзвичайного і Повноважного Посла України у Б і Г прийнятий 12 травня ц.р.), Й.В. Маркіян Лубківський 5 червня організував прощальне прийняття для друзів з кола дипломатів, просвітян, культурних і громадських діячів, священства, а також і представників колективів і організацій української національної меншини в РХ.

Фото: Алекса Павлешин

Представники Української громади РХ з послом М.Лубківським

Натхненою промовою, з Й.В. прощався і др. Євген Пащенко

Приятелі з кола кафедри україністики, української громади, Хорватсько-українського товариства і священства

В ОСІЄКУ ЗАСНОВАНЕ УКРАЇНСЬКЕ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНЕ ТОВАРИСТВО

Донедавна в м. Осіек українці були в самодіяльному колективі разом з русинами. Відповідно до напряму розвитку подій в українській громаді в Хорватії в останніх два роки, 12 червня 2009 р. в Осієку засноване Культурно-просвітнє товариство ім. Лесі Українки. Від імені Української громади на постановчій сесії були присутні голова Іван Семенюк і його заступник Віктор Филима. З цієї нагоди поставлені складові тіла т-ва та обрані керівничі особи. За голову обрано п-і Оксану Мартинюк, а її заступниками Назар Стурко і Роман Матус.

(З сайту www.ukrkoordinacija.hr)

Хоч це товариство не може бути багатолюдним, бо в Осієку є мало українців, воно має добру перспективу завдяки творчому потенціалу. П-і Мартинюк є редактором «Вісника», а невеличкий хор є на віть старший від товариства. #

ЗВІТНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

В куполі Місцевої бібліотеки в Загребі, 18 червня 2009 р. отримані звітні збори Товариства української культури.

Після хвилини пам'яті колишньому члену Т-ва, покійному о. Ярославу Лещину, члени президії звітували про роботу в минулому році.

У минулому році, крім чергового видавання «Нашої газети» і книжки «Оповідання бабці Зосі» інших проектів не було

Секретар Філіп Побран, голова т-ва Алекса Павлешин і член президії Горан Нидогон, звітували про роботу, фінансові та загальні справи стосовно Товариства

На першій сторінці: Як і у відомій пісні «Два кольори», зворотливий мотив вишивання: червоне то любов, а чорне – то журба. ♦ Політолог Софія Федіна зі Львова, член президії СФЛО, є і відома естрадна співачка. ♦ На маніфестації в Каніжі виступили і сестри Канюга – скрипачки зі Загребу.

На prvoj stranici: Kao u poznatoj skladbi „Dvije boje“, ganutljiv motiv narodnog veza: crvena je ljubav, a crna – to je bol. ♦ Politolog Sofija Fedyna iz Ljvova, član predsjedništva SFLO, poznata je estradna umjetnica ♦ Na manifestaciji u Kaniži nastupile su i sestre Kanjuga – violinistice iz Zagreba.

IX «ЧЕРВОНА КАЛИНА» В ДЕВ'ЯТИНІ

В с. Дев'ятині, одному з перших пунктів поселення українців в Боснії, в неділю, 14 червня 2009 р., отриманий дев'ятий за чергою огляд української культурно-мистецької творчості «Червона калина». Організатори були КПСУ «Тарас Шевченко» з м. Баня Лука і СУ «Козак» з м. Лакташи.

Після літургії, перед церквою «Успіння Пресвятої Богородиці» на майданчику між дубами, в програмі виступили самодіяльні колективи з Боснії: «Червона калина» - с. Лешня, «Тарас Шевченко» - м. Прнявор, «Іван Франко» - с. Хорвачани, «Веселка» - с. Трнopolе, «Козак» - м. Лакташи і «Тарас Шевченко» - м. Баня Лука ; колективи зі Сербії:

Хор т-ва «Тарас Шевченко» з Баня Луки

«Коломийка» - м. Сремська Мітровиця, «Іван Сенюк» - м. Кула, «Кобзар» - м. Новий Сад, «Карпати» - м. Врбас ; колективи з Хорватії: «Україна» - м. Славонський Брод, «Іван Франко» - м. Вуковар і «Тарас Шевченко» - с. Каніжа, та зі Словенії «Карпати» з м. Любляна.

В програмі, з танцями, хоровими й соло піснями та оркестровими мелодіями, виступило біля 400 виконавців, а завдяки гарній погоді на цей огляд приїхало біля 500 глядачів. Таку велику повагу українців до цієї маніфестації можна розуміти і як їхнє окреме сентиментальне почуття, бо після первісного поселення, українці звідси розселивалися далі в світ, а якнайближче – в Славонію в Хорватії та Воєводину в Сербії.

Дані: Андрій Сваток – голова т-ва «Т.Шевченко» з Прнявору, Боснія

Фотографія від кореспондента з Хорватії

VI. FESTIVAL UKRAJINSKE KULTURE «KALINA» U VRBASU

U Vrbasu (Srbija), protegom 26.-28. lipnja ove godine, održan je VI Festival ukrajinske kulture „Kalina“. Glavni organizator ove središnje manifestacije Ukrajinaca u Srbiji, koja je koncipirana tako da se svake godine održava u drugom mjestu, bio je Nacionalni savjet ukrajinske nacionalne manjine u Srbiji, a tehnički - KPD „Karpati“ iz Vrbasa.

Prvoga dana, nakon otvorenja etnografske i likovne izložbe u galeriji Kulturnog centra, u dvorani kina „Jugoslavija“ obavljen je takmičarski dio festivala, na kojem je nastupilo šestero solista i tri dueta dječjeg uzrasta, te sedam solista i pet dueta odraslih izvođača.

Drugoga dana, u subotu, nakon degustacije ukrajinskog jela, kuhanih piroga – „varenyky“, koja je priredena u predvorju sportske dvorane u Sportskom centru, u samoj dvorani održan je središnji dio festivala - koncert pjesama i plesova u izvođenju ukrajinskih kulturno umjetničkih društava iz Srbije i inozemstva, koji je u cijelosti snimala TV Novi Sad.

Uz predstavnike organizatora, kao posebni uzvanici bili su i predstavnici odgovarajućih resora iz državnih, regionalnih i mjesnih struktura, predstavnik Veleposlanstva Ukrajine u Srbiji, a također i predstavnici samih društava.

Pred oko 400 posjetitelja nastupili su KPD „Karpati“ – Vrbas, KUD „Kalina“ – Indija, UKPT „Kobzar“ – Novi Sad, KUD „Ivan Senjuk“ – Kula, DGUK „Kolomyjka“ – Sremska Mitrovica, KPUU „Taras Ševčenko“ – Banja Luka i UKPD „Ukrajina“ – Slavonski Brod. Kratkim programom

Vedar «Ruslana-ples» Brođanki

«Pogrbljeni djedovi» iz Drohobycja

u kojem su nastupili solista, mješoviti i ženski dueti, te muška plesna grupa sa šaljivim plesom na temu pogrbljenih ali ipak vrlo živahnih djedova, predstavili su se i gosti iz Drohobycja (Ukrajina - www.verhovyna.org.ua), a cjelovečernji koncert su izveli sutradan.

Društva su se predstavila s 3-4 izvedbe. Od njih, samo se „Kalina“ iz Indije predstavila samo pjevačkom skupinom, dok su svi ostali u svom programu, uz pjevačke, imali i plesne skupine, a društva iz Vrbasa, Banje Luke i Slavonskog Broda i zborove.

S obzirom da su sve izvedbe bile pomno odabранe i dobro pripremljene, potpuno su zadovoljile interpretativne standarde, te se i mogu ovako zajednički ocijeniti. Ono što izdvaja neke od njih, moglo bi biti njihovo odsutovanje od uvriježenih oblika. Od takvih, bila je ujedno i prva točka – najmlađi plesači, koji su svojim zdušnim trudom, ozbiljnošću, ali i potrebnom ležernošću, odmah osvojili simpatije publike. Nadalje, tu je vrlo uspjela kombinacija i suzvuk bandure s gitarom, harmonikom i deform, a kad je o suzvuku riječ, vrhunsku harmoničnost pružio je muški oktet iz Banje Luke. Ako se ne računaju gosti iz Ukrajine, atraktivno nestandardno osvježenje bile su Brođanke u stiliziranim kostimima prigodom izvođenja maštovite koreografije, a simpatičan je bio i ulazak harmonikaša među novosadske plesače.

Organizacija je bila besprijekorna, uključujući i zajedničku večeru nakon koje su se sudionici imali priliku i ugodno zabaviti. #

Uigrani Brođani – sinkrono svi kao jedan

UKMT „Kobzar“ iz Novog Sada

„Karpati“ Vrbas - uspješna kombinacija instrumenata

ІІ ЦЕНТРАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ

З диригентом Парисою Углєшич, об'єднані хори з Вуковару, Славонського Броду і Липовлян виконали гімни Хорватії та України

Париса Углєшич

Микола Джигун

Іліана Брбат Пејч

Владо Штефанек

У неділю, 21 червня 2009 р., у невеликому славонському селі Каніжя, де в гкт. парафії Різдва Пресвятої Богородиці є біля 280 парафіян українців, що складає приблизно третину всіх мешканців, відбулася ІІ центральна маніфестація українців у Республіці Хорватія. Організаторами були Українська громада РХ і місцеве КПТ «Тарас Шевченко», а в програмі взяли участь вісім самодіяльних товариств з Хорватії і три з закордону.

Програма почала о 13-ій годині відкриттям трьох виставок. Уперше в Каніжі виставку своїх картин (акріл на полотні) представив Володимир Провчі з с. Матулі біля Опатії, а члени художнього гуртка т-ва «Україна» зі Славонського Броду (художній керівник Анкіца Верхас) демонстрували дуже вдалі кольорові рельєфні малюнки на склі. Не менш цікавою була і етнографічна виставка давніх хатніх приборів домашнього виробництва, вишивок, фотографій, образів тощо.

Простір для проведення культурно-громадських програм в Каніжі – це малий зал зі сценою. Тож для цієї нагоди зроблена широка монтажна сцена під великим шатром. Організатор досить добре передбачив реальні потреби, так що понад 200 глядачів могли дивитися програму (менша частина стоячи). Оскільки одне крило шатра було піднесене, програму могли з боку провадити і учасники коли не були на сцені.

Володимир Провчі
(акріл на полотні)

Іван Семенюк, Марія Семенюк і Желько Філайдич

Євген Думич (рельєфний малюнок на склі)

Танцюристи т-ва «Іван Пелих» із с. Шумече

Частина етнографічної виставки

Соня Стичинська диригує хором КПТ-ва «Україна» зі Славонського Броду

УКРАЇНЦІВ У РЕСПУБЛІЦІ ХОРВАТІЯ

Про велику зацікавленість публіки свідчать і поповнені місця під шатром

Дует Міхаела Хошко і Тіхана Поляк з власним супроводом на синтезаторі

Між гостями були присутні представники регіонального і місцевого уряду, суспільних інституцій і організацій, представники української національної меншини та інші. На початку, присутніх привітали голова Української громади РХ Іван Семенюк, член Ради за нацменшини РХ Лариса Угличич, голова Координації представників української нацменшини в РХ Віктор Филима, консул у Посольстві України в РХ Микола Джигун, заступниця мера м. Славонський Брод Ілляна Арбат Пеїч та від імені області (жуанії) Владімір Штефанек, котрий і відкрив маніфестацію.

Перед програмою всі учасники в дефілє, у народних костюмах співаючи пройшли селом і зупинилися біля шатра, де після виконання хорватського й українського гімну та вітань розпочалася програма.

Програму дуже якісно вели Марія Семенюк з Вуковару і Желько Філайдич з Каніжі. Варто зауважити, що цей tandem симпатично виглядав і справив на глядачів гарне враження.

Хор ТПУК-ву «Коломийка» з Сремської Мітровіци

Тепер кілька зауважень:
Хоч підсилювачі були досить потужні, у шатрі, нормально, була заслабка акустика. Це було особливо відчутним, коли виступали хорові колективи. Для них був лише один «висячий» мікрофон, котрий не міг ловити голосів на боках хору. Також, хоч всі учасники подали на сцені свій максимум, три с половиною години тривала програма таки втомлює. В тому, півгодинний вступ, та понад півгодинна програма домашнього т-ва з Каніжі може могли бути коротшими.

Напевне, що за Каніжу це була велика і вартна подія, але чи виправдовує 80 тисяч кун (11 тис. €) урядом поданої дотації – то інша справа... А.П.

Дівчата УКПТ-ва «Т.Шевченко» з Каніжи

Вокальна група КПТ-ва «Леся Українка» з Осієку

Молоді танцюристи КМТ-ва «Тарас Шевченко» з Прнявору (Боснія)

Хорватське КМТ-во «Посавець» з Каніжи

P E T R O V A Č K O Z V O N O

Pod pokroviteljstvom i finansijskom potporom Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, u Petrovcima je 30. i 31. svibnja održana središnja manifestacija kulture Rusina i Ukrajinaca u RH, 36. „Petrovačko zvono“. Organizatori su bili Savez Rusina i Ukrajinaca RH i petrovačko KPD „Jakim Hardi“, a ovogodišnja manifestacija, koja je obuhvaćala bogat i raznovrstan program, bila je posvećena 90. obljetnici osnivanja Rusinskog narodnog prosvjetnog društva u Petrovcima i 70. obljetnici Karpatske Ukrajine.

dio manifestacije „Petrovački zvončić“ u kojem su nastupili mladi članovi društava iz Mikluševaca, Petrovaca i Vukovara, a također i učenici nastave materinjeg jezika u školi „Antun Bauer“ u Vukovaru.

Središnji dio manifestacije bio je poslije podne, a u njemu su nastupila društva iz Osijeka, Vukovara, Vinkovaca, Mikluševaca, Petrovaca, Rijeke, Matulja i Rajevog Sela. U programu su bili zastupljeni solisti, dueti, pjevačke skupine, zborovi i plesne skupine. S obzirom da su se svi

Ujedinjeni likovni talent i dječja maštovitost

o. Joakim Dudaš (u kolicima) i o. Vladimir Magoč

Predsjednica Saveza Ljubica Morhan

Mirko Kovačević ravnatelj Uprave za nac. manjine

Rusinski duet Tanja i Vladimir Provići iz Matulja

Zvonki bariton Nikola Pap iz Vinkovaca

Prvoga dana je održana promocija novog izdanja almanaha „Misli s Dunava“ i monografije „Petrovačko zvono“ autora Štefana Hudaka. Otvorena je izložba likovnih radova učenika iz Ukrajine, nagrađenih u sklopu međunarodnog konkursa „Srebrno zvono“. Radovi su dopremljeni iz Ukrajine i izloženi zahvaljujući trudu predsjednika KD „Rušnjak“ Vladimira Provčija iz Matulja. Također je otvorena i etnografska zbirka u čijem je sklopu voditeljica Središnje knjižnice Rusina i Ukrajinaca RH Katarina Todorčev postavila izložbu „Ukrajinska kuhinja“, a na večer je održan cijelovečernji koncert mjesnog KPD „Jakim Hardi“.

Drugoga dana, nakon nedjeljne mise, održan je dječiji

izvođači dobro pripremili, sve su izvedbe bile na primjerenoj umjetničkoj razini, tako da se, isključivo po subjektivnom dojmu, mogu izdvojiti Nikola Pap, duet Ana i Helena Bučko, Petrovčanke u plesu s roguljama, nova koreografija mikluševskih plesača i vrlo harmonična pjevačka skupina „Kaljina“ iz Rijeke. Na početku programa, nazočne su pozdravili Predsjednica Saveza Rusina i Ukrajinaca RH Ljubica Morhan i dožupan Vukovarsko-srijemski Antun Žagar, a na kraju i ravnatelj Uprave za nacionalne manjine u Ministarstvu znanosti, prosvjete i sporta Mirko Kovačević.

Na večer je Rusinsko narodno KD iz Novog Sada održalo koncert s plesačima, zborom i pjevačicama. #

Jedna od stilski bogatijih koreografija

Dobro pripremljen kvartet

Oksana Martinjuk i Marija Homa

Ahnetka Timko rvana zborom KUD-a «Osif Kosteljnik»

Temperamentna pjevačka skupina «Kaljina» iz Rijeke

2009.

Zbor Rusina i Ukrajinaca iz Osijeka

Vedra koreografija Petrovčanki

Nova koreografija iz Mikluševaca

Raspjevane gošće iz Novog Sada

Mješoviti zbor RNKD iz Novog Sada

PLODNIH PET GODINA KD-a „RUŠNJAK“ IZ MATULJA

Kulturno društvo Rusina i Ukrajinaca „Rušnjak“ Primorsko-goranske županije iz Matulja kod Opatije bogatim dvodnevnim programom svečano je obilježilo jubilarnu petu obljetnicu svoga osnivanja.

U OVOJ KUCIJE 14.6.2004 OSNOVANO
KULTURNO DRUŠTVO RUSINA I
UKRAJINACA „RUŠNJAK“
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Prvoga dana, u subotu 13 lipnja o.g., u obiteljskoj kući predsjednika društva Vladimira Provči u Matuljima, održan je „okrugao stol“ na temu „Rušnjak jučer, danas, sutra“, na kojem je bilo desetak sudionika, od kojih četvero govornika, a moderator je bio V. Provči. Uz pregled plodnog petogodišnjeg rada i trenutnih aktivnosti, u nastavku je naglasak bio na predstojećim predvidivim poteškoćama, kako na finansijskom tako i na organizacijskom planu. No, bez obzira na moguću fleksibilnost glede organizacijskog udruživanja, izražena je odlučnost u zadržavanju neovisnosti u programskom odabiru.

Verica i Vlado Provči

Olga Hrycak

Istoga dana na večer, u dvorani „Filodrammatica“ u Rijeci, pred oko šezdesetak posjetitelja, gostujući KUD „Joakim Govlja“ iz Mikluševaca izveo je cijelovečernji program rusinskih pjesama i plesova. Uz plesnu skupinu nastupila je izvorna ženska pjevačka grupa i ženski duet Bučko.

U nazočnosti uzvanika i članova društava „Rušnjak“, „Joakim Govlja“ i Matice slovačke, narednog dana, u nedjelju 14. lipnja, pred spomenutom obiteljskom kućom Vladimira Provči održana je svečanost u prigodi otkrivanja spomen ploče povodom 5. obljetnice osnivanja društva „Rušnjak“. Nakon pozdravnih riječi zamjenice načelnika Matulja, prof. Eni Šegota, nazočnima se obratio inicijator i jedan od osnivača V. Provči. U nastavku svečanosti gošća iz Bratislave, g-dja Olga Hrycak, recitirala je stihove Tarasa Sevčenka, nakon čega je i otkrila spomen-ploču. U nastavku Slovac su izveli plesni, a duet Provči i Mikluševčani glazbeni dio programa.

Za ovu prigodu bili su izloženi i panoi s fotografijama iz petogodišnjeg rada društva. Potrebno je naglasiti da je u sklopu ove svečanosti, u kućnom prostoru održana i likovna kolonija u kojoj su sudjelovali četiri slikara iz Novog Sada.

(Po podacima od Vladimira Provči)

II ХУДОЖНЯ КОЛОНІЯ КПТ-ва РУСИНІВ І УКРАЇНЦІВ ОСІЄКУ

Културно-просвітне товариство русинів і українців Осієку і цього року організувало, другу за чергою, художню колонію в с. Алъмаш. З 22 по 24 травня ц.р., шість художників, української та русинської національності, своїми картинами збагатило існуючу художню колекцію згаданого товариства, а також викликали додаткову зацікавленість до мистецької творчості.

Деталь картини Володимира Дорогхазі

В роботі колонії участь взяли:

Еуфемія Новта з Руського Керестуру (акрил); художник Володимир Дорогхазі з Нового Саду (олія), з характеристикою, що на фоні всіх його картин намальований глечик; художник і скульптор Юрій Головович з України, тимчасово є реставратором в Осієку (олія); студент скульптури В'єкослав Филипович з Стошинців (акрил); студент мальарства Мозир Баборац з Осієку (акрил), та художниця-аматор Ведрана Кетелеш з Вукрвару (акрил).

З огляду на добре досвіді та вражіння художників і відвідувачів, можна очікувати, що організування художньої колонії буде узвичаєною черговою активністю КМТ-ва русинів і українців з Осієку.

За добрий настрій і розвагу в цьогорічній художній колонії постаралися члени оркестру «Заборонене співання», а також і актор Петро Кіш, виконавши монодраму «Гей був то колись красний час».

Закінчення художньої колонії означено виставкою картин і культурно-мистецькою програмою, в котрій, разом з осечанами, виступили наймолодші танцюристи КМТ-ва «Йоаким Харді» з Петровців та танцюристи КМТ-ва «Осиф Костельник» з Вуковару.

M.C.

Оркестр «Заборонене співання»

ZNANSTVENI SKUP I SJEDNICA PREDSJEDNIŠTVA SFULO

U pradavnom mjestu doseljenja Rusina na prostore Bačke, Ruskom Krsturu, u organizaciji Saveza Rusina-Ukrajinaca Srbije, 13. lipnja 2009. god., održana je znanstvena konferencija povodom 70. obljetnice Karpatske Ukrajine pod rukovodstvom Augustina Vološina. Uz spomenutu glavnu, elaborirane su i druge povezane teme, a nakon konferencije, istoga dana, održano je i zasjedanje predsjedništva Svjetske federacije ukrajinskih lemkivskih organizacija.

Uz eminentne predstavnike inteligencije

Sudionici znanstvenog skupa uz kriptu vladike Dionizija Njaradija

Rusina-Ukrajinaca iz Vojvodine i nazočnost savjetnika u Veleposlanstvu Ukrajine u Republici Srbiji Oleksandra Kiričenka, skupu su se odazvali i predstavnici članica SFULO iz Ukrajine, Poljske, Slovačke, USA i Hrvatske. (Hrvatsku su predstavljali mr.sc. Teodor Fricki, Slavko Burda, Gabrijel Takač i Mirko Fedak, a kao gost i Aleksa Pavlešin.)

Nakon prijepodnevne mise u crkvi Sv. Oca Nikolaja, koju je služio o. Roman Myz, a koncelebrirali o. Mihajlo Malacko i kapelani Toni Angelov i Darko Rac, te panahyde za vladiku Dionizija Njaradija, uslijedila je znanstvena konferencija koja je održana u župnom dvoru.

Konferencijom su predsjedavali Bogdan Vislavski, o. Mihajlo Malacko i Jakim Hrubenja. Prvi govornik je bio Oleksandr Kiričenko, koji je faktografski obuhvatno, ali i koncizno obradio političke okolnosti 1939. god., nastanak i povijesni značaj Karpatske Ukrajine. Mr.sc. o. Mihajlo Malacko je govorio o ulozi vladike Dionizija Njaradija u procesu formiranja Karpatske Ukrajine, posebno s aspekta vladikinog osobnog poznanstva s njenim predsjednikom A. Vološinom. Jednako zanimljivo bilo je izlaganje Velimira Paplacka koji je izložio odnos ovdašnjih Rusina prema spomenutim zbivanjima u aktualnom povijesnom

Volodymyr Röpeckyj i Bogdan Vislavski

Na znanstvenom skupu nastupili su vrlo meritorni predavači

Na sjednici predsjedništva SFULO je bilo prilično dinamično i zato što su tijekom izvješća o aktivnosti članica i filijala, zainteresirani sudionici postavljali pitanja

Ljilja Plahtij, Sofija Fedyna, Oleksandr Kiričenko i Mirko Fedak

Nadja Vorotnjak ravna zborom KUD-a «Karpati» iz Vrbasa

Bogat večernji koncert privukao je brojnu publiku

trenutku, a kao izvor koristio je rusinski pisak iz tog vremena. U kontekstu ove obiljetnice govorio je i dr. Janko Sabadoš, a Aleksa Pavlešin kao gost zamoljen je da kao autor predstavi Mali rječnik lemkivskog govora ukrajinskog jezika i Lipovljanske pisanice (lemkivske). Sudeći po brojnim pitanjima iz auditorija, ova izdanja su pobudila veliki interes, a to potvrđuje i da je predstavnik iz USA, nekadašnji stručnjak u NASA-i, objavio uvrstio na lemkivsku web-stranicu www.lemko.org/books.

(Natuknica o suzdržanom prijemu u vlastitoj sredini primljena je s izrazitim čudeњem.) U daljem tijeku izlagali su Svjatoslav Semenjuk, akademik Julijan Tamaš, Sofija Fedyna, a na kraju i predsjednik SFULO doc. Volodymyr Röpeckyj. Zbog kratkoće vremena Vlado Kosteljnik, Mykola Cap, dr. Janko Ramač i drugi, nisu izlagali nego su svoje referate predali za uvrštenje u zbornik radova.

Istoga dana, poslije podne, u krsturskoj gimnaziji održana je VII. sjednica predsjedništva SFULO. Nakon izvješća o radu u prošloj godini, koje je podnio predsjednik Volodymyr Röpeckyj, uslijedila su izvješća predstavnika članica iz pojedinih država, a predstavljena je i velika karta Lemkivščiny. Potom se prešlo na programe u ovoj godini, u čemu je, uz druga brojna pitanja, poput potrebe većeg angažiranja mladeži, spomenuto i dovršenje velikog lemkivskog rječnika. Na kraju je zaključeno da dr. J. Sabadoš i doc. V. Röpeckyj koncipiraju rezoluciju o položaju Ukrajinaca, Rusina i Lemka u državama njihovog obitavanja. Rezolucija je usvojena sutradan i bit će poslana Predsjedniku Ukrajine Viktoru Juščenku.

Na večer, svi sudionici prisustvovali su koncertu KPD „Karpati“ u Vrbasu, na kojem je nastupila i gošća Sofija Fedyna iz Ljova. #

Od našeg cijenjenog dopisnika Žana Makarenko iz Černivaca u Ukrajini, dobili smo širi članak o priredbi pod nazivom «Hrvatsku taknuti srcem», koja se sastajala od više sadržaja koji su obuhvaćali mali kviz znanja o Hrvatskoj, u dijelu koncerta izvođenje hrvatske glazbe, predavanje o Hrvatskoj, prezentiranje prijevoda Gundulićevog «Osmana» i predstavljanje zbirke «Pripovijesti bake Zosje» Alekse Pavlešina. S obzirom da je zbog brojnih zbiranja i kulturnih manifestacija u ovom mjesecu ovaj broj Naše gazete «prebukiran», na osnovi spomenutog dopisa daje se samo informacijski pregled spomenutog događaja.

HRVATSKU TAKNUTI SRCEM

Nakon najave u tisku i na radiju, u zapadno-ukrajinskom gradu Černivci, u oblasnoj opće-znanstvenoj knjižnici imena Mihajla Ivasjuka, oca autora čuvene «Crvene rute» Volodymyra, 23. svibnja održana je književna priredba pod nazivom «Hrvatsku taknuti srcem». U sklopu priprema ovog događaja, studenti Željezničarsko-transportnog koledža održali su interni kviz znanja «Hrvatska na karti svijeta» (pobjednici su nagrađeni zbirkom «Pripovijesti bake Zosje»), a učenici Šumarsko-vocarske škole, pod mentorstvom profesorica Tetjane Kanjuk i Marije Pytyk, pripremili su i multimediju prezentaciju «Hrvatska kakvu znamo». Prije početka programa, u malom pozdravnom koncertu u Informacijskom europskom centru «Europa-Bukovyna», koji je također smješten u knjižnici, u izvođenju zaslужenih umjetnika Marije i Volodymyra Loburak, zazvučale su melodije i hrvatskih autora.

Igor Berkut, Žan Makarenko i Antonina Ivanycka

Pred prepunom dvoranom, priredbu je otvorila direktorica knjižnice Antonina Semenivna Ivanycka, koja je, pozdravljajući nazočne, istaknula da je to zblžavanje srodnih kultura. Posebno je izrazila zahvalnost na poklonjenim primjerima «Pripovijesti bake Zosje» ovoj i područnim knjižnicama u okolnim mjestima, poglavito u krajevima gdje su rođeni velikani ukrajinske književnosti Olga Kobyljanska, Iryna Vilde i Jurij Fedkovych. Pritom je naglasila, da je ta gesta tim vrijednija što su malobrojni autori iz Hrvatske koji pišu i na ukrajinskom.

Za ovu prigodu iz knjižnice je donesen i predstavljen prijevod «Osmana» Ivana Gundulića, čija se radnja prije 400-tinjak godina zbivala upravo na ovim prostorima, jer je Hotinska tvrđava, gdje je ujedinjena poljsko-kozačka vojska porazila turskog sultana Osmana II., svega 50-ak kilometara od Černivaca. O Gunduliću i njegovom djelu, a potom i šire o Hrvatskoj, koju poznaje i izravno sa svojih putovanja, govorio je docent, mr.sc. Igor Hryhorović Berkut. Pritom je bilo nezaobilazno istaknuti kulturne i povijesne paralele između Hrvatske i Ukrajine, uključujući i period stjecanja neovisnosti, pri čemu je s plijetetom spomenut domovinski rat u Hrvatskoj i njegove žrtve, a kojeg je, na sreću, Ukratin povijest poštjedjela.

O Aleksi Pavlešinu kao piscu, prevoditelju i uredniku govorio je novinar, član Svjetske novinarske federacije i Udrženja novinara Ukrajine, Žan Makarenko. Pritom je, koristeći i list «Našu gazetu» kao izvor, govorio i o dijelu novijih književnih uzajamnosti. U tom kontekstu, spomenuto je i Zlatka Tomičić i njegove prijevode poezije Tarasa Ševčenka, a citirana je i njegova patriotska pjesma «Hrvatska ljubavi moja» koju je za antologiju na ukrajinski preveo A.Pavlešin. Također, bilo je nezaobilazno spomenuti i prevodilački rad prof. Đure Vidmarovića – hrvatskog ex-velenoslanika u Ukrajini. Citirana je i publikacija «Balkan-ekspres» (Černivci 2007., urednik Jurij Andruhović) u sklopu su uvršteni radovi i hrvatskih pisaca itd.

Govoreći o zbirici «Pripovijesti bake Zosje» Alekse Pavlešina, gospodin Makarenko je procitao i nekoliko dirljivih citata iz prijevjeta. Bilo je posebno dojmljivo kako su nazočni, tek uz pokoji teški uzdah, u potpunoj tišini saslušali pripovijest «Voda». Naime, opis vodene stihije im je bio posve blizak, jer je prošle godine upravo njihovo područje bilo zahvaćeno katastrofalnim bujicama i poplavom. Spomenuta zbirka je izazvala veliki interes, tako da je skromna količina primjeraka rezervirana u hipu, a gospodin Makarenko je morao čak i svoj primjerak, s posvetom autora, posuditi prijatelju na čitanje. Zato je zamoljeno da se, unatoč maloj nakladi, pošalje bar još koji primjerak ove knjige. #

УКРАЇНЕЦЬ – ВІН І В АФРИЦІ УКРАЇНЕЦЬ

У 1989 році, як тільки почали відкрито говорити про українську діаспору, мене цікавило, де мешкають наші співвітчизники. Тепер мене цікавить, де вони не живуть, бо після 20-річного дослідження української діаспори з'ясовується, що є вони скрізь, навіть в Антарктиді, де Україна має свою станцію.

Дмитро Яцюк з колишнім Президентом Мозамбіку д-р Жоакімом Алберту Чіссано

Про українців Африки практично не говорять і не пишуть, а виявляється, там вони також є. Колись читав, що на початку ХХ століття були у Єгипті, навіть мали свій часопис «На руїнах». Але це було колись. Не перестали мешкати українці в Африці і в наші дні. І не в Єгипті (це вважається близькою Африкою), а навіть у далекому і маловідомому українцям Мозамбіку. Про це у розмові з головою Української громади Мозамбіку Дмитром Яцюком.

— Пане Дмитре, інтерес до українців африканської держави є особливим, адже для України це екзотика. Тому було б цікаво дізнатися, коли українці почали приїжджати в цю країну?

— Одним з перших українців у Мозамбіку був Михайло Терещенко (міністр фінансів у російському Тимчасовому уряді Керенського). У 50–60 роках минулого століття він працював тут у норвезькій компанії «Мадал», яка мала бавовняні плантації.

У 60-х роках ХХ століття в Україну почали приїжджати перші мозамбікці, коли ще не існувало ані незалежного Мозамбіку (був частиною португальської колоніальної імперії), ані незалежної України. Деякі з них одружувалися на українках і разом виїшли у Мозамбік.

— Як Ви потрапили в цю країну?

— У 1988 році до Мозамбіку приїхала моя мама. Спочатку вона викладала право у Державному Університеті ім. Едуарду Мондлане. На даний момент мама є Прокурором Республіки Головної категорії.

— Чи українці об'єднані у свою Громаду?

— Офіційно зареєстрованої української громади в Мозамбіку немає, так само як нема української церкви чи громадських організацій. Але ми збираємося і займаємося громадськими справами. Сьогоднішня неофікована українська громада переважно складається із трьох великих груп громадян: лікарів, викладачів вузів та жінок, які одружилися в Україні із мозамбікцями.

— Скільки зараз у Мозамбіку проживає українців? З яких вони областей?

— За моїми неофіційними підрахунками тут проживає приблизно 400 українців. Більшість цих афро – українців народилися в Україні, мають одного з батьків, переважно матір, українського роду. Більшість – вихідці зі східної України.

— Як складаються стосунки українців з місцевим населенням, адже це люди з протилежним мисленням, іншою культурою і навіть кольором шкіри?

— Зазивач раджу українкам 10 разів подумати перед тим, як погодитися іхати жити до Африки. І раджу іхати лише тоді, якщо людина впевнена, що здатна витримати хоча б перших п'ять років родинного життя ледь не у шалаші, маючи мінімум зручностей, не маючи роботи, друзів та будь-якого інтелектуального спілкування.

— Ви відзначаєте в Мозамбіку українські свята?

— 26 серпня 2006 р. вперше у Мозамбіку українська громада провела урочистий вечір, приурочений до 15-річчя Незалежності України. Поширюємо інформацію про Голодомор, організовано боліли за Україну під час чемпіонату Європи з футболу у Німеччині. Відзначаємо Різдво (12 страв не завжди вдається приготувати), Водохреща, Великден...

— Українці Мозамбіку співпрацують з мозамбікськими організаціями, навчальними закладами і владою?

— Звичайно. Наприклад, у приватному Університеті ІСПУ в лютому 2007 року пройшов перший курс «Вивчення міжнародних конфліктів», який провів колишній Президент Мозамбіку д-р Жоакім Алберту Чіссано. У роботі курсу брали участь представники української громади Мозамбіку, які особисто передали д-р Жоакімові А. Чіссано та окремо його асистентам докладну та ґрунтовну інформацію про Голодомор 1932–33 рр.

— Розкажіть про себе, про свою родину.

— Я народився у 1975 році у Латвії, а з 1979 р. по 1993 р. проживав у Києві. Мама Людмила народилася у Санкт-Петербурзі (вона далека родичка Павла Тичини), а батько Владислав родом з Чувашії. У Мозамбіку я навчався у приватному Політехнічному Університеті. Зараз працюю у цьому ж Університеті.

Юрій Атаманюк

SVIJETLI TRGOVI VELIKANA: STEPAN TIMOŠENKO

U studenom 1920. god. na zagrebačkoj Tehničkoj visokoj školi osnovan je Zavod za ispitivanje gradiva. Bila je to preteča sadašnjeg Laboratorijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Na Internet-stranici spomenutog fakulteta, u dijelu gdje je predstavljen Laboratorij za ispitivanje konstrukcija, pored ostalog piše:

«Osnivač laboratorija i prvi predstojnik Zavoda za ispitivanje gradiva bio je i svjetu poznati znanstvenik, profesor za tehničku mehaniku, dr. Stjepan Prokopović Timošenko, prije toga profesor na Politehničkoj školi u Kijevu i Institutu za prometne inženjere u Petrogradu. Nakon emigracije iz Rusije, u četrdeset drugoj godini života, prof. Timošenko preko Carigrada i Sofije dolazi 15. ožujka 1920. u Beograd. Na poziv prvog rektora Tehničke visoke škole u Zagrebu, prof. Šena, 6. srpnja 1920. Timošenko dolazi u Zagreb, gdje je 8. studenog 1920. izabran za redovitog profesora. Kao prvi nastavnik iz područja mehanike predavao je Nauku o otpornosti materijala, Ispitivanje gradiva, Specijalna poglavlja iz tehničke mehanike i Građevnu statiku. Radi organizacije katedre i uređenja Zavoda za ispitivanje gradiva, Profesorsko vijeće škole šalje ga u Zapadnu Europu, gdje obilazi sve važnije tehničke visoke škole i institutе. Nakon povratka nabavlja strojeve i uređuje laboratorij za ispitivanje gradiva. Njegov rad je u Zagrebu trajao samo dvije godine. Teške i bezizgledne stambene prilike, te skućene prilike za znanstveni rad prisilile su Timošenka da napusti Zagreb i prihvati poziv u SAD. Tijekom boravka u SAD-u, Timošenko dosiže znanstvenu slavu s epitetom 'otac inženjerske mehanike'. Međutim, iako je u Zagrebu boravio svega dvije godine, iza sebe je ostavio neizbrisiv trag.»

S obzirom da većini pripadnika ukrajinske nacionalne manjine u Hrvatskoj najvjerojatnije nisu poznate pojedinosti o ovom ukrajinskom znanstveniku koji je i u Hrvatskoj zaslužan za razvoj tehničkih znanosti i obrazovanja u toj domeni, potrebno je o njemu reći bar najosnovnije.

Stepan Prokopović Timošenko je rođen 24 prosinca 1878. god. u selu Špotivka (Sumska oblast). Otac mu je bio kmetskog podrijetla, no unatoč tome, nakon osnovnog obrazovanja, uspio je završiti dvogodišnju geometarsku školu. Stepanu je prvo obrazovanje dala njegova majka (časnička kćer), a potom i učiteljica te pedagog M. Kovalenko.

Obrazovanje je nastavio u Realnom učilištu, no imao je jezičnih problema. Naime, u obitelji se govorilo isključivo ukrajinski, a nastava je bila na ruskom. Ipak, savladavši ruski jezik, bio je najbolji učenik.

Završivši učilište odlazi u Petrograd gdje se opredjeljuje za Institut cestovnog inženjerstva, gdje su tada predavali čuveni matematičari i stručnjaci za mehaniku M.V.Ostogradski, B.Klapejron, D.I.Žuravski i drugi.

U periodu 1901-1904. god. predavao je na Cestovnom, a ka snije na Politehničkom institutu, u čijim je laboratorijima izučavao metode mehaničkih istraživanja i izvodio praktične vježbe iz otpornosti materijala, a iz ovog područja preveo je i stručne knjige s njemačkog i engleskog jezika. Na kraju

spomenutog perioda odlazi na stručno usavršavanje u Njemačku, gdje mu je posebno vrijedio laboratorijski rad na Münchenskom Politehnikumu.

Znanstveni rad je nastavio na Göttingenskom univerzitetu gdje je ostvario nove dosege koje je kasnije upotrijebio u disertaciji koju je 1907. obranio na Kijevskom politehnikumu.

Kao profesor na spomenutom politehnikumu osnovao je kolegije i opremio je laboratore za područje otpornosti materijala i teorije elastičnosti, a za potrebe takve nastave napisao je i udžbenik koji je protegom narednih 50 godina bio više puta pretiskivan i prevođen na mnoge jezike.

Njegov znanstveni i pedagoški rad je bio vrlo bogat, ali tih godina bio je i društveno angažiran. Tako je 1911. god. bio supotpisnik oštrog prosvjeda protiv grube policijske akcije nad studentima koji su reagirali zbog antiukrajinske politike. Zbog toga je izgubio zaposlenje te su mu za egzistenciju uslijedile teške godine, zbog čega odlazi u Petrograd.

Godinu dana nakon povratka u Kijev, Timošenko se 1918. god. u sastavu komisije koju predvodi akademik V.I.Vernadski, jako angažira u organiziranju Ukrajinske akademije znanosti, u koju su, po prvi put u svijetu, bile uključene i tehničke znanosti. Iste godine, S.Timošenko je postao jednim od dvanaestorice akademika spomenute akademije.

U političkim previranjima i burnim revolucionarnim zbivanjima, dolaskom boljševika i u Kijev, Timošenko gubi namještenje te 1920. prihvata prijedlog rektora Tehničke visoke škole u Zagrebu, prof. Šena, i postaje pročelnikom katedre za otpornost materijala.

Nakon vrlo plodnog dvogodišnjeg rada odlazi u jednu američku tvrtku u Philadelphia, gdje se bavi otklanjanjem vibracija i stabilizacijom rada strojeva. Nakon što je radio i u «Westinghousu», prihvata voditi istraživačku katedru univerziteta u Michiganu, te slijede godine vrlo plodnog pedagoškog i istraživačkog rada, kao i znanstvenog publiciranja.

Na molbu Stanfordskog univerziteta u Californiji, S.Timošenko 1936. god. prelazi u Palo Alto gdje preuzima katedru mehanike. Njegov plodan rad se kontinuirano nastavlja te 1940. god. biva primljen za redovitog člana Nacionalne akademije znanosti USA. Tih godina publicira i svoje kapitalne stručne knjige.

U svom nadasve plodnom radnom vijeku dobio je mnoga prestižna priznanja, a bio je članom Akademije znanosti pet raznih zemalja, te članom brojnih stručnih i znanstvenih organizacija. Umro je 1972. god. u 94. godini života, a sahranjen je pored supruge u Palo Alto u Californiji.

Na Stanfordskom univerzitetu, 1951. god. po njemu je nazvan Laboratorij za inženjersku mehaniku, a 1957. Odjel primjenjene mehanike Američkog društva inženjera mehanike (ASME) «na čast Stjepanu Timošenku, svjetski poznatom autoritetu u području primjenjene mehanike, i priznanju njegovom doprinosu kao autora i nastavnika» ustanovio je po njemu nazvano odličje.

Prvi laureat, odmah po ustanovljenju odličja, bio je upravo Stjepan Timošenko, uz obrazloženje: «Za neprocjenjiv doprinos i osobni primjer kao lidera nove epohe u primjenjenoj mehanici.»

Priredio Aleksa Pavlešin

Stepan Timošenko

Arhitektonski, građevinski i geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

ПОЕЗІЯ КОЛЬОРІВ З ЖІНОЧОЇ ДУШІ

Не часто, але буває. Є людей в чийій душі, хоч вони вже в «серйозних» роках, несподівано, мов полонений джин, прокинеться заснулий талант й до того часу приховане бажання виразитися інакшим способом. Одна з таких є і Славка Плішка зі с. Петрівці, котра недовгий час поетеса, а віднедавна і самоука художниця.

Пані Славка з родини Гралюк, за

Славка Плішка

Частий мотив художници є квіти

Кольористі пташки в символіці чотирьох сезонів на пляшках

походженням з Боснії, роджена 1949 р в с. Детляк – одній з більших колишніх колоній перших українських поселенців. (Це село сьогодні майже безлюдне.) З чоловіком живе в Петрівцях від початку 70-тих років.

Поезію почала писати початком війни перед 18 роками, а 2006 р. друко-

ваний збірник її поезії «Сонце і хмарі» з домінантними темами - жахливе і прекрасне.

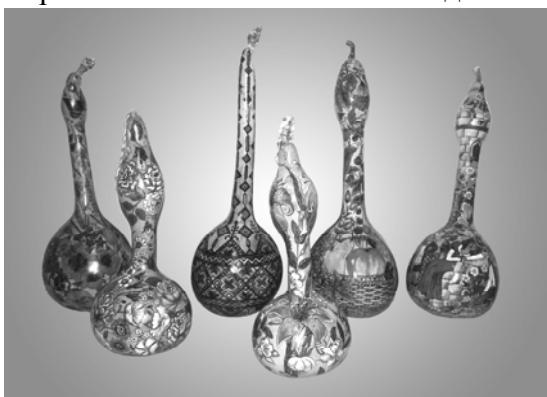
Близько чотирьох років тому відчула міцну спокусу виразитися як художниця. Хоч самоучко, відразу взялася до олії. І на диво, з жіночої душі на полотно перелилася поезія кольорів, але за різницю від віршів, без жахливих тем.

Поступово, її зображення постало різноманітне. Крім картин в олії, маює акрилом на пляшках, тушем на

тиквах, а також розмальовує і писанки. Щодо писанок, використовує курячі, качачі й гусячі яйця, котрі розмальовує тушем, додає прикраси акрилом і на кінці перемазує прозорим лаком. Окрему символіку не користає, а поводиться просто – за естетикою.

Крім приналідних спільніх експозицій в колі самодіяльного колективу, окремих виставок не мала. Шкода! А.П.

Різні мотиви на розмальованих тиквах

Моя фотографічно зображена криниця

Tiskanje mjeseca «Naša gazeta» ostvaruje se financijskom potporom Savjeta za nacionalne manjine RH

За опубліковані статті платиться гонорар

Objavljeni članci se honoriraju

I
M
P
R
E
S
S
U
M

I z d a v a č :

Društvo za ukrajinsku kulturu
Товариство української культури
Zagreb , Domagojeva 11 , CROATIA
Poslovni rn.: Privredna banka Zagreb
2 3 4 0 0 9 - 1 1 1 0 4 5 8 6 9

Naša gazeta

izlazi 10 puta godišnje kao mjesecnik
sa stankom u srpnju i kolovozu
Glavni i tehnički urednik:
A l e k s a P a v l e š i n
E – mail : aleksa.pavlesin@zg.t-com.hr
duk@zg.t-com.hr

Prijelom i dizajn: A.Pavlešin
Fotolit: HADVA TISAK d.o.o.
Tisak: FILEDATA d.o.o.
U Zagrebu, 29.06.2009.
Naklada: 350 primjeraka
Tel. Društva i uredništva:
01 / 4635-884

Publiciranje autorskih članaka ili citiranje drugih izvora ne znači уједно да redakcija „Naše gazete“ i dijeli izložene stavove i mišljenja, niti jamči istinitost tudihih navoda.

Публікування авторських статей або цитування інших джерел не означає, що редакція «Нашої газети» поділяє ті самі твердження й думки, або гарантує точність чужих наведень.

В. Миронов / А. Перепелиця
Т. В. Косміна / З.О. Васіна

УКРАЇНСЬКІ КОСТЮМИ

www.hillab.dp.ua

КІНЕЦЬ XIX - ПОЧАТОК ХХ СТ.

ДНІПРОПЕТРОВЩИНА

ЛЬВІВЩИНА

ЧЕРНІГІВЩИНА